

2/e

GLÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Zatwierdzam

PODSEKRETARZ STANU

[Signature]
Beata Jarczyńska

RAPORT

**o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym
i elektronicznym w 2012 roku**

Warszawa, czerwiec 2013 r.

GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

dr inż. Andrzej Jagusiewicz

[Signature]
Biuro Rozwoju

Wstęp

Zgodnie z art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska sporządza i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczą dane, roczny raport o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Raport za 2012 rok jest już szóstym Raportem obrazującym stan funkcjonowania gospodarki zużytym sprzętem sporządzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W związku z wejściem w życie w dniu 23 stycznia 2013 r. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) stosownie do art. 214 pkt 4 i art. 220 pkt 3 i 5 tej ustawy przepisy o rejestrze prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zostały uchylone. Zgodnie jednak z art. 235 ust. 2 ww. ustawy o odpadach Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzący rejestr na podstawie przepisów dotychczasowych zakończy prowadzenie tego rejestru z dniem utworzenia rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ww. ustawy, zwanego dalej „rejestrem prowadzonym przez marszałków województw”. Rejestr ten dotychczas nie został utworzony. Stosownie więc do art. 235 ust. 3 ww. ustawy do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw, do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska stosuje się przepisy dotychczasowe, czyli przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.) sprzed nowelizacji tej ustawy dokonanej przez ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia rejestru prowadzonego przez marszałków województw mają zastosowanie m.in. przepisy art. 6 – 15 i art. 17 ww. ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, a co za tym idzie stosowane są również rozporządzenia dotyczące prowadzonego przez GIOŚ rejestru. W dalszym ciągu mają więc zastosowanie rozporządzenia dotyczące prowadzenia rejestru, m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie (Dz. U. Nr 132, poz. 1092),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości stawek opłaty rejestrowej oraz opłaty rocznej (Dz. U. Nr 236, poz. 1649),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru oraz wzoru wniosku o zmianę wpisu do rejestru, a także sposobu ich przekazywania (Dz. U. Nr 68, poz. 582),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania numeru rejestrowego (Dz. U. Nr 92, poz. 760),

Powyższe oznacza, że do czasu utworzenia nowego rejestru prowadzonego przez marszałków województw, rejestr, który prowadzi GIOŚ, a więc rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony będzie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na takich samych zasadach jak przed wejściem w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, stosownie do wskazanych powyżej przepisów.

Zakres rocznego raportu został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie (Dz. U. Nr 132, poz. 1092). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia raport obejmuje:

- 1) część opisową zawierającą:
 - a) informacje o ilości wpisanych i wykreślonych podmiotów z rejestru,
 - b) informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - c) informacje o prowadzonych procesach odzysku oraz zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling bądź inne niż recykling procesy odzysku,
 - d) informacje i wnioski o istniejącym systemie zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych,
 - e) informacje o ilości zebranego zużytego sprzętu, odpadów poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu,
 - f) opis przeprowadzonych kontroli zawierający wskazanie ilości podmiotów skontrolowanych — oddzielnie dla prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu i oddzielnie dla pozostałych przedsiębiorców oraz wyniki tych kontroli;
- 2) tabele zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu gospodarki zużyтым sprzętem, których wzory są określone w załączniku nr 1 i 2 do raportu.

Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nakłada na wszystkie zarejestrowane podmioty obowiązek sporządzania i przekazywania do GIOŚ sprawozdań półrocznych oraz rocznych, które są podstawą do sporządzenia przedmiotowego raportu.

1. Informacje o ilości wpisanych i wykreślonych podmiotów z rejestru

§ 4. pkt 1, lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Od dnia 1 lipca 2006 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na dzień 31 grudnia 2012 r. do rejestru wpisanych było **14746** przedsiębiorców, w tym:

- **5160** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **11494** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **172** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- **110** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- **13** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- **9** organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W 2012 r. do rejestru GIOŚ wpisano:

- **717** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu,
- **1484** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu,
- **17** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania,
- **12** przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu,
- **1** przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku,
- **1** organizację odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że wiele podmiotów prowadzi działalność w kilku zakresach jednocześnie np. wprowadzająco-zbierający, zbierająco-przetwarzający i prowadzący działalność w zakresie recyklingu.

W 2012 r. w związku ze złożonymi przez przedsiębiorców wnioskami o wykreślenie z rejestru, z powodu zakończenia działalności gospodarczej podlegającej obowiązkowi wpisu do rejestru, wykreślono z niego **326** podmiotów.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął w 2012 r. **613** postępowań w sprawie wykreślenia z rejestru wprowadzających sprzęt w związku z nieuiszczeniem opłaty rocznej. W wyniku wpłacenia wymaganej opłaty i złożenia przez przedsiębiorców wyjaśnień GIOŚ umorzył **461** wszczętych postępowań, a **144** przedsiębiorców wykreślił z rejestru w związku z brakiem wniesienia opłaty.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreśla z rejestru z urzędu w drodze decyzji również w przypadkach określonych w art. 14 ustawy o zużyтым sprzęcie, tj.: stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu obowiązków określonych w przepisach ustawy, nie wniesienia wymaganego zabezpieczenia finansowego, stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej lub wygaśnięcia decyzji związanej z gospodarką odpadami. W 2012 roku GIOŚ wszczął **213** takie postępowania, w wyniku których wykreślił z rejestru **169** przedsiębiorców.

Podsumowując, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykreślił łącznie w 2012 r. z rejestru **639** przedsiębiorców.

Tab. 1

Przedsiębiorcy wykreśleni z rejestru w 2012 r.

Lp.	Rodzaj przedsiębiorcy	Liczba wykreślonych przedsiębiorców	
		Na własny wniosek	Z urzędu przez GIOŚ
1	wprowadzający sprzęt	91	93
2	zbierający zużyty sprzęt	165	169
3	wprowadzający i zbierający zużyty sprzęt	63	51
4	prowadzący zakład przetwarzania i zbierający zużyty sprzęt	6	0
5	prowadzący działalność w zakresie recyklingu i innych niż recykling procesów odzysku	1	0
6	organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego	0	0
Razem		326	313

2. Informacje o umowach zawartych pomiędzy wprowadzającymi sprzęt a organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego

§ 4. pkt 1, lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Wśród **5160** zarejestrowanych przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego na koniec 2012 r. **1012** samodzielnie realizowało obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami zużytego sprzętu określone w przepisach ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. liczba zawartych umów z organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego kształtowała się następująco:

- Biosystem Elektrorecykling Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **1154**
- Auraeko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **951**
- CCR RELECTRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **829**
- TOM Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **363**
- Electro-System Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **311**
- ElektroEko Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **211**
- Europejska Platforma Recyklingu Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **165**
- Drop Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **162**
- TERRA Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego S.A. – **2**

3. Informacje o prowadzonych procesach odzysku oraz zdolnościach przetwórczych zakładów przetwarzania, oraz instalacji, w których prowadzony jest recykling bądź inne niż recykling procesy odzysku

§ 4. pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Zgodnie z definicją zakładu przetwarzania zawartą w ustawie o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz załącznikiem numer 1 do nowej ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 r. poz. 21) w zakładach przetwarzania prowadzony jest proces R 12 (wcześniej procesy R14, R15). Na **172** przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 611 984,07 Mg/rok i jak wynika z danych zawartych w Raporcie (zał. Nr 1) jest wystarczająca do przetworzenia zebranego zużytego sprzętu.

Natomiast art. 30 ust. 4 i 5 ustawy o zużyтым sprzęcie określa, że do obliczania poziomów odzysku (innego niż recykling) zużytego sprzętu do odzysku zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R1–R9 w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach, natomiast przy obliczaniu poziomów recyklingu zużytego sprzętu do recyklingu zalicza się procesy odzysku oznaczone jako R2–R9. Na 110 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 5 613 539,50 Mg/rok. Natomiast w przypadku 13 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie innych niż recykling procesów odzysku, ich łączna zdolność przetwórcza wynosi 497 690 Mg/rok. W ocenie GIOŚ, moc przetwórcza instalacji do odzysku i recyklingu w zupełności wystarczy do zagospodarowania odpadów powstających w wyniku przetwarzania zużytego sprzętu. Potwierdzeniem tego faktu jest również informacja zawarta w załączniku numer 2 do niniejszego raportu, która przedstawia fakt osiągnięcia przez wprowadzających sprzęt i organizacje odzysku wymaganych poziomów odzysku i recyklingu odpadów powstałych z przetworzenia zużytego sprzętu.

4. Informacje o ilości zebranego zużytego sprzętu, odpadów poddanych recyklingowi i innym niż recykling procesom odzysku oraz osiągniętych poziomach zbierania, odzysku i recyklingu

§ 4. pkt 1 lit. e rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużyтым sprzęcie

Tabelaryczne zestawienie danych dotyczących ilości wprowadzonego sprzętu, zebranego zużytego sprzętu oraz przetworzonego zużytego sprzętu zawiera załącznik 1 do niniejszego raportu. Natomiast tabelaryczne zestawienie danych dotyczące masy odpadów pochodzących ze zużytego sprzętu poddanych odzyskowi i recyklingowi oraz zużytego sprzętu użytego ponownie w całości zawiera załącznik 2 do niniejszego raportu.

Dane do załącznika 1 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

- sprawozdanie o ilości i masie sprzętu wprowadzonego do obrotu na terytorium kraju (kolumna 4 w dziale II, 3 i 4 w dziale III oraz 4 w dziale 4),
- sprawozdanie o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu (kolumna 3 i 4 w dziale II),
- sprawozdanie o przetworzonym zużyтым sprzęcie (kolumna 4 w dziale II).

Dane do załącznika 2 generowane są z następujących sprawozdań przekazywanych przez przedsiębiorców i organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego zarejestrowane w rejestrze:

- sprawozdanie o masie zużytego sprzętu zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi, oraz unieszkodliwianiu, o symbolu OŚ – SEE2 (kolumna 3, 5, 6 i 7 w dziale II i III sprawozdania),
- sprawozdanie o przetworzonym zużytym sprzęcie (kolumna 5 w dziale II).

Dane uwidocznione w załączniku numer 2 informują o sfinansowaniu działań związanych z zagospodarowaniem odpadów zużytego sprzętu i wynikają wprost z zaświadczeń wydawanych przez zakłady przetwarzania dla wprowadzających sprzęt oraz dla organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Jak wynika z analizy danych w 2012 r. na terytorium Polski wprowadzono łącznie 481 230 926,87 kg sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Największą masę sprzętu – 242 073 377,10 kg – wprowadzono w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (50,30 % łącznej masy) oraz w grupie 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 51 936 405,46 kg (10,79 % łącznej masy). Istotny udział w masie wprowadzanego sprzętu stanowi również sprzęt z grupy 4 – Sprzęt audiowizualny, którego wprowadzono 50 290 679,89 kg – (10,45 % wprowadzonej masy sprzętu). Najmniej wprowadzono sprzętu zaklasyfikowanego do grupy 10 – Automaty do wydawania – 1 998 156,15 kg (0,42 % łącznej masy wprowadzonego sprzętu).

W zakresie zbierania zużytego sprzętu w 2012 r. łącznie zebrano 157 178 306,36 kg zużytego sprzętu, w tym z gospodarstw domowych 147 738 438,85 kg, co stanowi 93,99 % masy zebranego zużytego sprzętu, a z innych źródeł niż gospodarstwa domowe 9 439 867,51 kg, co stanowi 6,01 % masy ww. sprzętu. Najwięcej zużytego sprzętu zebrano w grupie 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego, tj. 74 510 666,30 kg, co stanowi 47,41 % masy zebranego zużytego sprzętu oraz w grupie 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny, tj. 24 653 283,07 kg, co stanowi 15,68 % masy zebranego zużytego sprzętu. Istotny udział w masie zebranego zużytego sprzętu stanowi również sprzęt audiowizualny z grupy 4, tj. 23 459 093,02 kg, co stanowi 14,93 %. Najmniej zużytego sprzętu zebrano w grupie 10 – Automaty do wydawania, tj. 217 742,30 kg, co stanowi 0,13 % masy zebranego zużytego sprzętu.

W 2012 r. osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w wysokości 32,66 %, w tym poziom zbierania sprzętu z gospodarstw domowych wynosił 30,70 %. **W przeliczeniu na jednego mieszkańca zebrano 3,88 kg zużytego sprzętu** (przyjmując liczbę ludności w 2012 r. 38 069 tys. osób – źródło GUS). W poprzednich latach poziom zbierania zużytego sprzętu w przeliczeniu na mieszkańca

kształtował się w następujący sposób: 2011 r. – 3,55 kg zużytego sprzętu, 2010 r. – 2,80 kg zużytego sprzętu, 2009 r. – 2,70 kg zużytego sprzętu, 2008 r. – 1,48 kg zużytego sprzętu, 2007 r. – 0,71 kg zużytego sprzętu, 2006 r. – 0,13 kg zużytego sprzętu. W 2012 r. osiągnięto poziom zbierania zużytego sprzętu z innych źródeł niż gospodarstwa domowe w wysokości 0,2 %.

W analizowanym okresie przetworzono łącznie 159 413 737,37 kg zużytego sprzętu, najwięcej w grupach: 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego 82 870 028,40 kg co stanowi 51,98 % masy przetworzonego zużytego sprzętu, natomiast najmniej, tj. 233 655,80 kg, w grupie 10 – Automaty do wydawania (0,15 %).

Całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych w 2012 r. procesowi recyklingu wyniosła 133 701 220,54 kg. W największym stopniu procesowi recyklingu poddano masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (72 919 816,70 kg, co stanowi 54,54% masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu). Najmniejszą masę odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi recyklingu stanowiły odpady z grupy 10 – Automaty do wydawania (72 981,80 kg, co stanowi 0,05 %).

Natomiast całkowita masa odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innego niż recykling wyniosła 1 033 703,00 kg, przy czym największą część, tj. 425 952,00 kg, stanowią odpady powstałe ze zużytego sprzętu z grupy 1 – Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego (41,21 % całkowitej masy odpadów powstałych ze zużytego sprzętu poddanych procesowi odzysku innemu niż recykling). W 2012 r. nie poddano procesowi odzysku innemu niż recykling odpadów powstałych z przetwarzania zużytego sprzętu z grupy 5 – sprzęt oświetleniowy w postaci źródeł światła.

Masa zużytego sprzętu przekazanego do ponownego użycia wyniosła 795 826,00 kg. Największą masę sprzętu przeznaczonego do ponownego użycia stanowił sprzęt z grupy 3 – Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny 582 877,50 kg (co stanowi 73,24 %).

Tab. 2

**Poziom zbierania w 2012 r. sprzętu elektrycznego
i elektronicznego w poszczególnych grupach.**

Lp.	Numer i nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu [kg]	Całkowita masa zebranego zużytego sprzętu [kg]	Osiągnięty poziom zbierania zużytego sprzętu [%]
	1	2	3	4
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	242 073 377,10	74 510 666,30	30,78
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	43 930 724,48	14 678 392,66	33,41
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	51 936 405,46	24 653 283,07	47,47
4	Sprzęt audiowizualny	50 290 679,89	23 459 093,02	46,65
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 716 690,31	2 467 978,66	52,32
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	25 551 152,73	4 139 467,57	16,20
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	42 028 898,39	8 701 602,77	20,70
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	8 188 751,18	2 988 323,82	36,49
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	5 033 609,47	609 221,88	12,10
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	5 482 481,71	752 534,31	13,73
10	Automaty do wydawania	1 998 156,15	217 742,30	10,90
ŁĄCZNIE		481 230 926,87	157 178 306,36	32,66

5. Informacje i wnioski o istniejącym systemie zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych

§ 4. pkt 1 lit. d rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Podsumowując przedstawione powyżej informacje dotyczące osiągniętych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu należy wskazać na kilka ważnych elementów. Pierwszym i podstawowym elementem, który należy podkreślić jest to, że poziomy zbierania, odzysku i recyklingu obliczone zostały w oparciu o dane przekazane w przesłanych przez przedsiębiorców oraz organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego sprawozdaniach. W 2012 r. do bazy zostały wprowadzone dane z **26 774** sprawozdań, a według szacunków GIOŚ powinno to być ponad 35 tysięcy. Dlatego corocznie GIOŚ dokonuje również weryfikacji przedsiębiorców w zakresie nie przesyłania wymaganych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym sprawozdań. Drugim nie mniej ważnym elementem jest rzetelność danych przekazywanych do GIOŚ w sprawozdaniach, które to dane przekładają się bezpośrednio na wyniki prezentowane w niniejszym raporcie. Niestety pomimo 7 lat funkcjonowania systemu gospodarowania zużytym sprzętem wielu przedsiębiorców oraz organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego w dalszym ciągu popełnia błędy przy sporządzaniu sprawozdań. W związku z powyższym GIOŚ w pismach skierowanych do przedsiębiorców bądź organizacji odzysku wskazuje na popełnione błędy oraz zobowiązuje do przesyłania korekt błędnie sporządzonych sprawozdań. W 2012 r. wystosowano blisko 2500 pism w tym zakresie.

Analizując dane zawarte w sprawozdaniach – wykaz zakładów przetwarzania należy wskazać, że na 172 zakłady przetwarzania figurujące w rejestrze GIOŚ, tylko **85** z nich zawarło jedną lub więcej umów z wprowadzającymi sprzęt lub organizacjami odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Wobec powyższego w prawie połowie zakładów przetwarzania wpisanych do rejestru GIOŚ żaden wprowadzający nie finansował zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu. Fakt ten przekłada się również na różnicę mas sprzętu uwidacznianą na zaświadczeniach o zużytym sprzęcie (zaświadczenia o masie przetworzonego zużytego sprzętu wystawiane są dla wprowadzających sprzęt, którzy zawarli umowy z prowadzącymi zakłady przetwarzania bądź organizacjami odzysku) i na sprawozdaniach o przetworzonym zużytym sprzęcie (sprawozdania uwzględniają masę przetworzonego zużytego sprzętu wynikającą z zaświadczeń wystawianych wprowadzającym o zużytym sprzęcie oraz pozostałą masę zużytego sprzętu przetworzoną w zakładzie przetwarzania). Tendencja taka utrzymuje się od samego początku istnienia systemu zagospodarowania zużytego sprzętu. Dodatkowo jak wynika z przesłanych sprawozdań nie

wszystkie zakłady przetwarzania pomimo posiadanej decyzji oraz przystosowania do wymogów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2012 roku prowadziły działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu.

Zauważony w 2012 roku wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów w szczególności zbierających zużyty sprzęt dotyczy przede wszystkim wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897) i rejestracji przedsiębiorstw gospodarki komunalnej.

Porównując dane z roku 2012 w stosunku do roku 2011 można wyciągnąć następujące wnioski:

- masa wprowadzonego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w 2012 roku jest mniejsza o prawie 7 %, niż masa sprzętu wprowadzonego w 2011 r. Wynika to głównie ze zmniejszonego popytu wewnętrznego w Polsce oraz gorszej koniunktury na rynku.
- masa zebranego zużytego sprzętu w 2012 r. jest o prawie 10 % większa od masy zużytego sprzętu zebranego w 2011 r. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest wzrost liczby zbierających zużyty sprzęt w rejestrze, w szczególności przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, oraz rozwijania selektywnego zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.
- analiza funkcjonowania systemu gospodarki zużytym sprzętem prowadzi do jeszcze jednego wniosku. Porównanie danych w tabeli numer 1 w zakresie zebranego zużytego sprzętu przez zbierających oraz przetworzonego zużytego sprzętu przez przetwarzających wyraźnie wskazuje, że część zbierających zużyty sprzęt nie przedłożyła wymaganych sprawozdań do GIOŚ, co skutkuje zmniejszonym współczynnikiem zbiórki w przeliczeniu na mieszkańca. Masa przetworzonego zużytego sprzętu jest porównywalna do masy odpadów powstałych z jego przetworzenia i osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu (tabela w załączniku numer 2), które to dane wynikają z zaświadczeń o zużytym sprzęcie, jakie zakład przetwarzania sporządza dla wprowadzających sprzęt i organizacji odzysku. Gdyby sprawozdania o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego zakład przetwarzania zużytego sprzętu były sporządzane wyłącznie przez zakłady przetwarzania, to opierając się na danych z tych sprawozdań w opinii GIOŚ, osiągnięty poziom zbierania przekroczyłby poziom wymagany Dyrektywą WEEE –

czyli 4 kg na mieszkańca. Przy obecnej liczbie zarejestrowanych przedsiębiorców zbierających zużyty sprzęt (ponad 11 000), bliskich terminach przedkładania sprawozdań i sporządzania raportu niemożliwe jest wyegzekwowanie od zbierających zużyty sprzęt terminowego przesyłania rzetelnie sporządzonych sprawozdań.

6. Opis przeprowadzonych kontroli prowadzących działalność w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu

§ 4. pkt 1, lit. f rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Artykuł 16 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli zakładu przetwarzania.

W stosunku do 2011 r. liczba funkcjonujących zakładów przetwarzania wzrosła o 11 podmiotów. W 2012 r. liczba zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ wynosiła 172. Przy czym kilku przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, zarejestrowanych w rejestrze GIOŚ, prowadzi działalność w dwóch i większej liczbie miejsc. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2012 r. przeprowadzili łącznie 181 kontroli zakładów przetwarzania.

Różnica między liczbą zakładów przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2012 r., a liczbą przeprowadzonych kontroli zakładów przetwarzania związana jest m.in. z faktem, że niektórzy przedsiębiorcy prowadzący zakłady przetwarzania, prowadzą działalność w kilku lokalizacjach, często na terenie różnych województw.

Tab. 3

**Liczba zakładów przetwarzania i przeprowadzonych kontroli wioś
z podziałem na poszczególne województwa.**

Lp.	WIOŚ	Liczba przedsiębiorców prowadzących zakłady przetwarzania funkcjonujących w rejestrze GIOŚ w 2012 r.	Liczba kontroli zakładów przetwarzania
1	Dolnośląski	11	12
2	Kujawsko-Pomorski	13	13
3	Lubelski	5	6
4	Lubuski	14	16
5	Łódzki	13	15
6	Małopolski	16	22
7	Mazowiecki	32	28
8	Opolski	4	3
9	Podkarpacki	3	3
10	Podlaski	7	7
11	Pomorski	3	4
12	Śląski	22	25
13	Świętokrzyski	1	1
14	Warmińsko-Mazurski	8	7
15	Wielkopolski	17	15
16	Zachodniopomorski	3	4
Razem		172	181

Na **181** kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jedynie w **80** nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Liczba kontroli zakładów przetwarzania, w których stwierdzono nieprawidłowości, w stosunku do 2011 r., utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń,
- braku ewidencji odpadów lub prowadzenia ewidencji nierzetelnie,
- przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego podmiotom nie wpisanym do rejestru GIOŚ,
- nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach i sposobach postępowania z nimi oraz zbiorczych zestawień informacji o zakresie korzystania ze środowiska,
- magazynowania odpadów niezgodnie z posiadaną decyzją,
- nieusuwania niezwłocznie z przyjętego zużytego sprzętu składników niebezpiecznych, materiałów i części składowych.

Na **181** kontroli zakładów przetwarzania w **174** przypadkach spełnione były wymogi techniczne zawarte w ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Jedynie w **6** przypadkach stwierdzono niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia miejsca magazynowania zużytego sprzętu wynikających z art. 45 ww. ustawy i w **1** przypadku niedostosowanie do wymagań dotyczących wyposażenia zakładu przetwarzania wynikających z art. 46 ww. ustawy. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w tym zakresie były brak: urządzeń do usuwania wycieków, separatora cieczy oraz odstojnika i odolejacza.

Podsumowując przeprowadzone kontrole zakładów przetwarzania należy wskazać, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w przeważającej większości nieprzestrzegania wymogów formalnych tj. nie przesyłania do GIOŚ, bądź nierzetelnego sporządzania sprawozdań i zaświadczeń oraz niedopełnienia obowiązku prowadzenia ewidencji, a także nie przesyłania do Urzędu Marszałkowskiego zbiorczych zestawień danych o odpadach. Natomiast tylko w kilku przypadkach nieprawidłowości związane były z niedostosowaniem się zakładów przetwarzania do spełniania wymagań technicznych wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W stosunku do roku 2011 liczba niedociągnięć wynikających z wymogów art. 45 i 46 ww. ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nie uległa dalszemu zmniejszeniu. Chodzi tu w szczególności o wyposażenie zakładów przetwarzania w separatory i odstojniki oleju, wagi oraz zadaszenie i utwardzenie miejsc składowania zużytego sprzętu.

Podczas kontroli zakładów przetwarzania w 2012 r. zwrócono również uwagę na poziom technicznego dostosowania zakładów przetwarzania przetwarzających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny zawierający czynnik chłodniczy oraz luminofor. Przedmiotowe

kontrole wykazały, że w części zakładów przetwarzania, które posiadają zezwolenie na przetwarzanie zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych zawierających czynnik chłodniczy lub luminofor, proces przetwarzania tego typu sprzętu nie odbywa się, a w przypadku zebrania takiego rodzaju zużytego sprzętu jest on przekazywany do zakładu posiadającego odpowiednią technologię.

Wśród najczęściej występujących nieprawidłowości w zakładach przetwarzania, które przetwarzają urządzenia zawierające czynnik chłodniczy i luminofor należy wymienić:

- niewłaściwy sposób postępowania z substancjami kontrolowanymi (brak ewidencji, brak karty przekazania odpadów lub pokwitowania odbioru czynnika, nie przekazywanie informacji do Biura Ochrony Warstwy Ozonowej),
- brak instalacji do odzysku substancji kontrolowanych.

Na **181** kontroli w **78** przypadkach wydano zarządzenie pokontrolne, w **36** przypadkach nałożono mandat karny, a w **77** przypadkach zastosowano pouczenie. W **23** przypadkach wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska wystąpili z informacją o stwierdzonych nieprawidłowościach do innych organów, m.in. Marszałków Województw.

7. Opis przeprowadzonych kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

§ 4. pkt 1. lit. f rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie bazy danych o sprzęcie i zużytym sprzęcie

Wojewódzcy Inspektorzy Ochrony Środowiska w zakresie kontroli pozostałych przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w 2012 r. skontrolowali ogółem **364** przedsiębiorców, w tym:

- **198** zbierających zużyty sprzęt,
- **130** wprowadzających sprzęt,
- **26** wprowadzających i zbierających zużyty sprzęt,
- **6** organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- **4** podmioty prowadzące recykling odpadów powstałych ze zużytego sprzętu.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości, podobnie jak w latach poprzednich dotyczyły:

- nie przedkładania sprawozdań do GIOŚ lub nierzetelnego wypełniania sprawozdań,
- prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem zużytym sprzętem bez wpisu do rejestru GIOŚ,
- nie przedkładania sprawozdań do marszałka województwa,
- nie prowadzenia ewidencji odpadów,

- braku informacji o punktach zbierania zużytego sprzętu
- nieselektywnego zbierania i magazynowania zużytego sprzętu,
- nieuregulowanego stanu formalno-prawnego z zakresu gospodarki odpadami.

W wyniku stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **201** zarządzeń pokontrolnych, w **238** przypadkach pouczone kierownictwo kontrolowanego podmiotu, a ponadto nałożono **80** grzywien w drodze mandatu karnego. Dodatkowo skierowano **27** wystąpienia do innych organów.

W zakresie kontroli wprowadzających sprzęt, zgodnie z art. 80 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym **39** przedsiębiorcom wymierzono kary pieniężne w formie decyzji administracyjnych w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w tym za wprowadzanie sprzętu bez wpisu do rejestru GIOŚ, na łączną kwotę **309** tys. złotych.

Spis załączników

Załącznik 1. Dział 1. Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego zużytego sprzętu (2012 rok)

Załącznik 2. Dział 2. Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2012 rok)

Załącznik 1

Roczne sprawozdanie w sprawie ilości wprowadzonego, zebranego oraz przetworzonego zużytego sprzętu (2012 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt	Całkowita masa wprowadzonego sprzętu	Masa zebranego zużytego sprzętu		Masa zużytego sprzętu z innych źródeł niż gospodarstwa domowe	Masa zużytego sprzętu przetworzonego w kraju	Masa zużytego sprzętu przetworzonego w innych państwach członkowskich	Masa zużytego sprzętu przetworzonego poza Unia Europejską
			z gospodarstw domowych	4				
[kg]								
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	242 073 377,10	71 033 102,02	3 477 564,28	82 870 028,40	0	0	0
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	43 930 724,48	14 450 852,19	227 540,47	15 939 907,82	0	0	0
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	51 936 405,46	21 762 517,40	2 890 765,67	18 169 314,95	0	0	0
4	Sprzęt audiowizualny	50 290 679,89	23 204 149,22	254 943,80	21 217 094,20	0	0	0
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 2 - 5	4 716 690,31	2 255 654,52	212 324,14	2 391 054,70	0	0	0
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje: 1 i 6	25 551 152,73	3 850 665,41	288 802,16	4 093 909,70	0	0	0
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	42 028 898,39	7 766 660,72	934 942,05	10 475 909,90	0	0	0
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	8 188 751,18	2 479 402,82	508 921,00	2 772 101,90	0	0	0
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	5 033 609,47	368 084,26	241 137,62	626 193,60	0	0	0
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	5 482 481,71	567 350,29	185 184,02	624 566,40	0	0	0
10	Automaty do wydawania	1 998 156,15	0,00	217 742,30	233 655,80	0	0	0
Ogółem		481 230 926,87	147 738 438,85	9 439 867,51	159 413 737,37	0	0	0

Załącznik 2

Roczne sprawozdanie z masy zużytego sprzętu poddanego odzyskowi i recyklingowi oraz użytego ponownie w całości (2012 rok)

Lp.	Nazwa grupy wprowadzonego sprzętu, z którego powstał zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego odzyskowi odzysku	Osiągnięty poziom odzysku	Całkowita masa zużytego sprzętu poddanego recyklingowi	Osiągnięty poziom recyklingu	Całkowita masa zużytego sprzętu użytego ponownie w całości
		[kg]	[%]	[kg]	[%]	[kg]
1	2	3	4	5	6	7
1	Wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	425 952,00	91,59	72 919 816,70	91,06	20 441,00
2	Małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego	199 458,00	85,07	13 298 356,80	83,81	100 366,00
3	Sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny	119 811,00	87,47	12 467 934,40	86,66	582 877,50
4	Sprzęt audiowizualny	174 825,00	88,28	17 315 629,40	87,40	52 915,50
	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 2 – 5	0,00	93,57	2 405 379,00	93,57	0,00
5	Sprzęt oświetleniowy rodzaje 1 i 6	86 351,00	84,66	3 293 378,10	82,49	928,00
6	Narzędzie elektryczne i elektroniczne, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych	13 130,00	84,33	8 702 932,34	84,20	26 230,00
7	Zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy	4 328,00	84,79	2 328 333,86	84,63	8 950,00
8	Przyrządy medyczne, z wyjątkiem wszystkich wszczepianych i skażonych produktów	7 348,00	87,22	486 667,24	85,92	11,00
9	Przyrządy do nadzoru i kontroli	2 000,00	83,88	409 810,90	83,48	3 105,00
10	Automaty do wydawania	500,00	84,31	72 981,80	83,74	2,00
Ogółem		1 033 703,00	-----	133 701 220,54	-----	795 826,00